

Tviler på økt rettssikkerhet

Øystein Helmikstøl

journalist i Psykologtidsskriftet

Erfaren sakkyndig tviler på at Barnesakkyndig kommisjon har bidratt til økt rettssikkerhet for partene i barnevernssaker.

Barnesakkyndig kommisjon (BSK) har bidratt til økt rettssikkerhet i barnevernssaker. Det er en av hovedkonklusjonene i evalueringen av kommisjonen. Psykologspesialist og mangeårig sakkyndig Kjell Olaf Edvardsen har erfaring som rettsoppnevnt både i tingretten, lagmannsretten og i Høyesterett. Han kan ikke se at økt rettssikkerhet er sannsynliggjort i rapporten.

– Dette med økt rettssikkerhet kan være et inntrykk som er skapt i mediene. Blant aktørene i forvaltningen og i domstolsapparatet er det en veldig tillit til at nå når vi har fått BSK, er dette en sikring av kvaliteten, og at det har ført til økt rettssikkerhet. Jeg merker meg at private parter ikke har fått økt tillit til sakkyndige etter at BSK kom.

Alt innsyn, all kontroll og større oppmerksomhet på de sakkyndiges rolle bidrar ifølge Edvardsen til økt rettssikkerhet.

– Men det er vanskelig å trekke ut at det er kommisjonen som i så fall har vært den viktigste bidragsyteren.

Svarprosenten

Edvardsen har merket seg at antallet informanter i evalueringen av Barnesakkyndig kommisjon ikke er så stort. Og den lave svarprosenten har ikke vært problematisert tilstrekkelig, mener Fosap-leder Katrin Koch.

Konsulentselskapet Agenda Kaupang gjennomførte en nettbasert spørreundersøkelse. Fra BSK kom det svar fra 11 av 15 medlemmer, det er en svarprosent på 73. 80 av 153 sakkyndige svarte, det er en svarprosent på 52. Fra fylkesnemndene svarte 151 av 444 (svarprosent 34). Svarprosenten fra dommere er 21, det var 25 av 84 dommere i tingretten som svarte.

Ressursbruk

– Jeg savner også en drøfting av alternative, og kanskje mer hensiktsmessige, organisasjonsformer for BSK, gitt at et forholdsvis lavt antall alvorligmerknader eller krav om tilleggsrapport fører med seg nokså høye kostnader, sier Koch.

Edvardsen mener BSK bruker store ressurser for å luke ut *noen* dårlige aktører.

– Det burde i større grad vært vektlagt veiledning og kulturbygging blant de sakkyndige og at man samler fagfeltet mer, mener han.

Koch savner en drøfting av begrepet «kvalitetssikring» versus kontroll.

– Det er fortsatt uklart om BSK er ment å kvalitetssikre rapporter primært for å øke private parters tillit til sakkyndiges arbeid, eller for å gi best mulige bidrag til beslutningstaker og beslutningsprosessen.

– Kan miste oppdraget

Psykolog Trude Hoff var sammen med Edvardsen blant de rundt 150 fagfolkene i Norge som i fjor sommer skrev under på den såkalte bekymringsmeldingen om barnevernet som fikk stor

oppmerksomhet i mediene. Hoff har lest evalueringen av BSK og er kritisk til punktet om at sakkyndig må diskutere mandatet med oppdragsgiver.

– Er det mulig å diskutere mandatet når man er sakkyndig psykolog for kommunen? spør Hoff.

Hvis psykologen våger å ta til motmæle, risikerer den sakkyndige ifølge Hoff å miste oppdraget.

Hun mener rapporten viser at tilliten til BSK ikke er veldig god. De sakkyndige psykologene har liten tillit hos privat part. Hun undrer seg over at BSK ikke i større grad gjør analyser av innholdet i rapportene, og da spesielt rapportene fra førstelinjen.

– De har stor betydning, mener Hoff. Hennes vurdering er at tilliten til BSK blant annet handler om hvorvidt de setter seg inn i det reelle faktagrunnlaget for sakkyndigrapporter.